

HYPERTHYREOÏDIE BIJ DE KAT

Verschijselen

Hyperthyreoïdie betekent: een te hard werkende schildklier. De ziekte komt veel voor bij oudere katten en is goed te behandelen.

Schildklierhormonen stimuleren de stofwisseling. Een kat met hyperthyreoïdie is gespannen en sneller gestresst. De verschijnselen zijn hyperactief gedrag, toegenomen eetlust, vermageren, veel drinken, rommelige vacht en diarree. Soms braken (na schokkerig eten), warmte-intolerantie en snel hijgen.

In het begin wordt de ziekte niet altijd herkend: de kat is wel magerder, maar is lekker actief en eet goed. In een vergevorderd stadium kan de kat juist slecht eten, sloom en zwak worden. De aandoening gaat gepaard met een (goedaardige) vergroting van 1 of beide schildklieren.

Diagnose

Normaal zijn schildklieren niet te voelen. Bij hyperthyreoïdie meestal wel. In de hals zijn dan 1 of meer bultjes te voelen.

De diagnose wordt bevestigd door meten van schildklierhormoon (thyroxine, T4) in het bloed. Bij dat onderzoek wordt ook gekeken naar lever- en nierwaarden.

Katten met hyperthyreoïdie hebben meestal verhoogde leverwaarden. Dit betekent niet dat de lever iets mankeert. Als de schildklier gereguleerd is, zakken de leverenzymen meestal weer naar normale waarden.

Soms hebben katten met hyperthyreoïdie verhoogde nierwaarden. Als dit zo is, dan is er ook echt een nierprobleem: de nieren werken niet meer goed.

Omdat de waarde van het schildklierhormoon kan wisselen en beïnvloed kan worden door andere aandoeningen, is het soms nodig om het bloedonderzoek vaker te doen voordat de diagnose kan worden gesteld.

Een schildklierscan kan helpen bij de diagnose en bij het bepalen van de beste behandeling.

Anatomie

Een kat heeft 2 schildklieren. Ze liggen net onder het strottenhoofd tegen de luchtpijp. Naast elke schildklier liggen 2 bijschildklieren. De kans dat beide schildklieren betrokken zijn bij hyperthyreoïdie is 70%. Als beide schildklieren te hard werken, kan de ene schildklier veel groter zijn dan het andere deel. Door middel van een schildklierscan kan worden vastgesteld waar het overmatig actieve schildklierweefsel zich bevindt. Soms is dit niet alleen in de hals, maar ook in de borstholte of voor of boven het strottenhoofd.

Nieren

Hyperthyreoïdie is een aandoening van de oudere kat. Oudere katten hebben ook vaak nierproblemen. Door de overmaat aan schildklierhormonen worden de nieren beter doorbloed. Hierdoor kunnen 'versleten' nieren het toch nog aardig doen. Na behandeling van hyperthyreoïdie kan de nierfunctie verslechteren.

Daarom is het belangrijk om te weten hoe de nierwaarden (ureum, creatinine) zijn voor wordt besloten hoe de hyperthyreoïdie wordt behandeld.

In eerste instantie wordt de kat behandeld met pillen, om te zien hoe de nierwaarden veranderen door het verlaagde schildklierhormoon-gehalte en om te weten hoe belastend het is om pillen in te geven. Na 4 weken controleren we opnieuw het bloed op schildklierhormoon en nier- en leverwaarden.

Bloeddruk

Een deel van de katten met hyperthyreoïdie heeft een hoge bloeddruk. Dit moet behandeld worden, vaak levenslang. Bij een deel van de katten ontstaat de hoge bloeddruk pas na de behandeling van de schildklierproblemen. Bij een controle van de schildklierfunctie hoort dus een bloeddrukmeting. Dat geldt voor alle vormen van behandeling van hyperthyreoïdie.

Behandeling

Hyperthyreoïdie is goed te behandelen. In principe zijn er vier mogelijkheden: pillen, oorzalf, operatie en radioactief jodium. Elke behandeling heeft zijn voor- en nadelen.

Pillen

De medicijnen tegen hyperthyreoïdie remmen de afgifte van het schildklierhormoon. Bij de kat wordt meestal Felimazol (werkzame stof: methimazol) gebruikt.

Bij een te hoge of onregelmatige hartslag worden soms ook nog hartmedicijnen voorgeschreven.

Voordelen:

- de behandeling met medicijnen kan door uw eigen dierenarts geregeld worden.
- als uw kat ook nierproblemen heeft, kan de dosis zo gekozen worden dat enerzijds de te hard werkende schildklier voldoende wordt onderdrukt en anderzijds de nierfunctie niet te veel verslechtert.
- op korte termijn is deze optie het goedkoopst.

Nadelen:

- u moet uw kat de rest van zijn leven pillen geven. Meestal 1x daags, soms 2x of zelfs 3x daags. Het is niet bij elke kat makkelijk om een pil in te geven.
- Een deel van de katten krijgt last van bijwerkingen: braken, slecht willen eten, sloomheid, jeuk of een verminderde aanmaak van bloedcellen. Als dit optreedt, moet gestopt worden met dit medicijn, meestal verdwijnen de klachten dan.
- Voor controle op werking en bijwerkingen zult u met enige regelmaat met uw kat naar uw dierenarts moeten voor een bloedonderzoek.

Oorzalf

Deze manier van behandelen heeft dezelfde pluspunten en bezwaren als de behandeling met pillen. Daarbij heeft de zalf nog de volgende voor- en nadelen:

Voordeel:

- U hoeft uw kat geen pillen te geven, maar u kunt een zalf in de oorschelpen smeren.

Nadelen:

- Het medicijn moet op recept voor uw kat worden gemaakt.
- Soms is irritatie van de huid in de oorschelp reden om met zalven te moeten stoppen.

Operatie

Het doel van de operatie is het verwijderen van al het afwijkende schildklierweefsel waarbij de bijschildklieren niet beschadigd mogen worden. Het sparen van de bijschildklieren is soms erg lastig, omdat ze vaak nauwelijks zichtbaar zijn. De bijschildklieren regelen het calciumgehalte in het bloed. Bij beschadiging kan het calciumgehalte dalen naar zeer lage waarde en dat is levensbedreigend voor de kat. Daarom moet bij een beiderzijdse operatie het calciumgehalte in het bloed gecontroleerd worden.

Bij 70% van de katten met een eenzijdig schildklierprobleem, gaat binnen een aantal jaren de andere schildklier ook teveel hormoon produceren.

Voordeel:

- Na goed herstel van de operatie hoeft de kat vaak geen medicatie en wordt hij weer gezond.

Nadelen:

- Voor de operatie moet uw kat onder narcose. De kat moet een aantal weken met medicijnen behandeld worden om hem in een betere conditie te krijgen voor de operatie.
- Niet geschikt voor nierpatiënten
- Soms zijn na de operatie toch nog medicijnen nodig.
- De operatie is niet gemakkelijk. De bijschildklieren moeten worden gespaard

Radiumactief Jodium

Voordelen:

- Met een onderhuidse injectie wordt al het afwijkende schildklierweefsel uitgeschakeld.
- Het gezonde schildklierweefsel groeit meestal weer uit. Uw kat heeft dan geen schildkliermedicijnen nodig.

Nadelen:

- Omdat er gebruik gemaakt wordt van radioactief jodium moet uw kat gedurende 8 dagen in een speciale isolatie worden opgenomen. Bij katten die slecht eten of andere medicijnen nodig hebben, is dit dus geen goede optie.
- Niet geschikt voor nierpatiënten
- 2 weken voor de behandeling mag uw kat geen vis of voer waar vis in verwerkt is eten. De reden hiervoor is dat hier soms jodium in verwerkt zit. Dit kan de behandeling beïnvloeden.
- De behandeling kan slechts in een klein aantal specialistische dierenklinieken plaatsvinden.
- Op korte termijn is dit de duurste optie. Op langere termijn is het misschien goedkoper.
- Soms moet de behandeling herhaald worden.